

10.5.2016

Yksikön päällikkö

Kaupunginmuseon lausunto Fabianinkatu 4 poikkeamispäätöshakemuksista

HEL 2016-000793 T 10 04 01

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa koskien As. Oy Siriuksen (os. Fabianinkatu 4) poikkeamispäätöshakemusta, jossa osa kiinteistön tiloista on esitetty muutettavaksi asuinkäyttöön. Kaupunginmuseo on tutustunut poikkeamispäätöshakemuksen aineistoon, mm. historiikkiin ja arkkitehti Päivi Jääskeläisen 1.1.2016 päiväämiin suunnitelmaluonnoksiin. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennusperinnön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

As. Oy Sirius on näyttävä esimerkki helsinkiläisestä Art Nouveau arkkitehtuurista. Arkkitehtitoimisto Grahn, Hedman, Wasastjerna suunnittelema viisikerroksinen asuinrakennus valmistui vuonna 1905. Rakennuksen arkkitehtuurin ominaispiirteisiin kuuluu yhtenäinen roiskerapattu julkisivu, jota epäsymmetrisesti sijoittuvat monet erkkerit, parvekkeet sekä tornit elävöittävät. Kulmatontin nurkkaan sijoittuu näyttävä jyrkkälappeinen torni korkeine ikkunoineen. Vesikaton katemateriaali on kupari. Rakennuksella on kaupunkikuvallisesti näyttävä asema yhdessä kulmittain sijaitsevan ns. Lääkärien talon kanssa (ark. Gezellius, Lindgren, Saarinen, 1901). Taloyhtiön perustajiin kuuluivat tunnetut vuosisadanvaihteen taiteilijat ja taideteollisuuden edustajat Eva ja Louis Sparre, jotka asuivat ja työskentelivät rakennuksessa vuosina 1905-08. Talon asukkaisiin on kuulunut myös arkkitehti Valter Jung perheineen 1910-40 -lukujen aikana.

Rakennus on monien keskustan kiinteistöjen tapaan vaihteittain muuttanut asuinkäytöstä liike- ja toimistotilaksi. Ensimmäiset toimistot korvasivat asuintiloja jo 1940-luvulla, ja asuminen väistyi kokonaisuudessaan 1980-luvun jälkipuolella. Toimistokäyttöön liittyviä muutoksia suunnitteli arkkitehtitoimisto Claus Tandefelt Gustaf Räihä 1970- ja 80-luvuilla. Tontin asemakaava on vuodelta 1991 ja siinä käyttötarkoitukseksi on merkitty K: liike- ja toimistorakennusten kortteli. Tontin muita muutoksia ovat ullakkomuutos asumiseen, joka on tehty vuonna 1997 (arkkitehti Jarmo Inkinen), sekä ikkunat jotka on uudistettu alkuperäisiä seuraten puuikkunoiksi v. 2003.

Rakennus on suojeltu asemakaavassa v. 1991 merkinnällä sr-1, mikä kohdistuu rakennuksen arvoihin kokonaisuutena. Määräyksissä mainitaan erityisesti: "Suojellun rakennuksen sisätilat tulee säilyttää siten, et-

10.5.2016

Yksikön päällikkö

tä niiden rakennustaiteellista ja historiallista arvoa tai tyyliä ei turmella.” Kohde sisältyy myös Museoviraston listaukseen valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä RKY 2009, osana kohdetta ”Kaartin kasarmi”.

Poikkeamispäätöshakemuksessa esitetään rakennuksen 5. kerroksen sekä 3. ja 2. kerroksen huoneistojen muuttaminen toimistokäytöstä asuinkäyttöön. Kaupunginmuseon kannan mukaan käyttötarkoituksen muutoksessa on tärkeää varmistua siitä, että rakennuksen arvokkaat sisätilat säilyttävät rakennustaiteellisen ja historiallisen arvonsa asemakaavan suojelumääräyksen mukaisesti. Tilojen nykymuoto ja säilyneisyys tulee selvittää erillisen tilainventoinnin myötä, jossa säilyneet tilamuodot ja –sarjat, pinnat sekä kiinteät rakennusosat on dokumentoitu. Arvokkaita tilasarjoja ja huonemuotoja ei saa muutoksessa purkaa. Parhaiten tilojen ja tilasarjojen alkuperäinen arvo säilyy mikäli alkuperäistä huoneistojakoa seurataan myös jatkossa, eikä arvokkaita tilasarjoja katkaista uudella huoneistojaolla. Huoneistojen jakamisen mahdollisuuksia ja vaikutusta kohteen suojeluarvoihin voidaan arvioida vasta tilainventoinnin perusteella. Välipohjien kunnostaminen tulee tehdä siten, ettei arvokkaiden kiinteiden rakennusosien säilyminen (arvokkaat pintamateriaalit, mahdollinen kattopalkisto, kattolistat ym.) vaarannu. Tästä johtuen rakennuksen välipohjiin ei tulisi lähtökohtaisesti kajota. Talon arvokkaat säilyneet jugend-uunit tulee inventoida ja säilyttää alkuperäisillä paikoillaan.

Kaupunginmuseo puoltaa Fabianinkatu 4 poikkeamispäätöshakemusta tilojen muuttamiseksi asuinkäyttöön, voimassa olevan asemakaavan suojelumääräyksen sr-1 ja oheisten huomioiden mukaisesti. Rakennus-suojelutavoitteiden toteuttaminen vaatii osaavan suunnittelun ohella asiantuntevan tilainventoinnin, jonka perusteella voidaan arvioida esitettyjen purkujen ja huoneistojen mahdollisuutta.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Anne Mäkinen
yksikön päällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Rakennusvalvontavirasto

Postiosoite
PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu-seo>

Puhelin
+358 9 310 36630
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566